

Forfatter: Rosing, Michael

Titel: BREV FRA: Rosing, Michael (1788-05-05)

Citation: Rosing, Michael: "BREV FRA: Rosing, Michael (1788-05-05)", i *Den store Teaterrejse - Michael Rosings dagbog og breve fra pariserrejsen 1788*, Gyldendalske Boghandel, s. 125. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002058590-000-shoot-L0020585900000003.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Den store Teaterrejse - Michael Rosings dagbog og breve fra pariserrejsen 1788

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Holsten, d: 5te Maj: —

d: 6te Maj:

d: 7de Mai:

..... Fra Hadersleb reyste vi Kl: 5, og kom til Appenrade Kl: 11, saavit ieg kunde skimte i Mørke, ogsaa en temmelig smuk Bye, med ligesaadanne Bygninger, som i Hadersleb. Postgaarden er ftoer og beqvem; Postmesteren var syg, og kunde ikke skrække hverken Alderdom eller Svaghed fra sig med alle sine deylige Gevhærer, Pistoler og Sabler | : her var det at Saabye glemte sin Hirsfænger :| 3), vi spiste der til Aftens, og Kl: 12½ sabte vi os til Vogns og kom til Flendsborg Kl: 6 om Morgenen d: 6te. Yndigere Situationer og behageligere Engne, end dem, Flensborg ligger i, har ieg hidtil ikke seet paa min Reyse, og Byen selv som ligger i en Dahl, omgivet af Vand paa den ene Side, og [de] srugtbareste Bakker og Engne paa den anden, en gammel majestætisk, stolt Bye, store faste Bygninger, alle Husene saa lyse og rummelige, store prægtige Vandspring i Gaderne, og Indbyggerne saa ubeskrivelig driftige, det mindste Barn havde en nyttig Beskiestigelse sor, og ieg saae ikke uden een Tigger, og den var jeg vis paa kunde ikke, men vilde gjerne arbeyde, og ieg gav ham min Skierv. Jeg havde sor kort Tiid til at lære den nøyere at kiende, for vi skulde, og vilde til Hamborg den anden Aften. Kl: 1 om Middagen kom vi til Slesvig, Byen er meget smuk; Bygninger, men af en anden og nyere Smag, end de andre holstenske Byer. Dens Længde er ½ Miil, bestaaer af een uendelig lang Gade. Slottet Gottorp er en Fæstning, og har nogen Lighed med Fredrichsborgs Slot og Engne, ieg gik det rundt for at have den Glæde at see Louise 4), men fik hende ikke at see! Postgaarden er meget smuk og stoer, men Beværtningen elendig og kostbar. Den gaard, som Haxthausen loed bygge der 5), og ligger paa høyre Haand, naar man tager fra Postgaarden og reyfer videre, er meget stoer og prægtig, og beboes nu af Jægermester og Kammerherre | : forrige favorit : | Warensted 6). Naar man kører derfra forbi Slottet, ligger der et Palais paa høyre Haand, som er meget stort og smukt, det har hørdt Pr: Ferdinand til, men nu har Pr: Carl kjøbdet det 7). Naar man kommer ind paa Slotsgaarden, ligger Comedie-Huset paa venstre Haand, men vi fik ikke Tiid til at see os meere om 8) — vi kjørde kun den halve Bye igiennem, da vi kjørde bort, for Postgaarden ligger midt i Byen, men ieg syntes dog den var uendelig, meget smuk og levende, og havde smukke Fruentimmer. Kl: 4½ vare vi i Stenten Mølle, som ligger meget romantisk, midt inde i en behagelig Skov, Møllen strax ved Huuset, som drives af en liden Elv, s. 126som flyder tæt forbi Huuset; Folkene var overmande artige, haver 2de voxne Døttre med megen Opdragelse, og skiønt de kun er Bønderpiger, spiller de dog meget got Claveer, og forstaar Sprog. Kl: 7 om Aftenen vare vi i Rensborg, den skiønneste Fæstning, og tillige den stærkeste ieg har seet, men en styg Bye, | : at sige [den] gamel Bye :| den nye Bye er, saavit ieg kunde see i Mørke, da vi toeg bort, meget smuk. Blandt andet mærkværdigt, saae ieg det Huns, hvor den gamle herlige Mand | : det Lov har han overalt i Holsten :| Oldingen Struensee boer, ieg blev kold over mit hele Legeme og saae siden ikke efter noget meere 9). Uden for Rensborg havde vi nær vældet, men vi kom os snart af vores Skræk igien, og da vi havde faaet Vognen op kjørde vi viidere og Kl: 2 om Morgenen d : 7de var vi i Stationen Remels, hvor ieg, imidlertid vi biede paa Heste, glædede mig ved at høre Nattergalen, som er der i Mængde | : P: og S: sover : | der drak vi Theevand, og efter 1½ Times Ophold reyste vi viidere. Kl: 7 ½ vare vi i Hovedstaden i Marsken: lehoe, at komme ned af den Bakke og see over hele Marsken, og Byen i Dahlen, see alle de Gaarde, spredte ad omkring imellem de skiønneste Agre som stoed over ½ Alen høy, saa reen og jevn ! Man kan ikke i det Øjeblik lade være at beundre, og tilbede Skaberen, og elske Dyrkeren af et saa herligt Land! — Her drak vi Caffee, og strax derpaa reyste videre, forbi Bøndergaarde, som saae ud som smaa Herregaarde, ved deres Huuse havde de vel dyrkede Haver, og deres Marker ligger ligeuden for deres Vinduer. Veyen er meget tung og sandet, og vi kom, efter at have kjørdt igiennem nogle Bøndædyer, der saae langt større ud, end ogsaa meget smukkere, end Siælends smukkeste Kiøbstæder, til Elmshorn Kl: 1: Den Bye kaldes kun en Flæk, men i mine Øyne er det en temmelig ftoer Kiøbstæd, og ret deylig — Postgaarden ligger lige over for Kirken, er temmelig gammel, og uanseelig; Postmesterens Datterer en lille snaksom Ting, men ikke kiøn, vittig, og hurtig i sin Opvartning, og vores kv: Pr[eisler] havde vel Ret, da han sagde: den Pige kunde man bruge til hvad det skal være. Man spiser ganske got der, og det var ikke for dyrt. Derfra hastede vi til Pinneberg ogsaa efter deres Sprog en Flekke, og efter mit en meget smuk lille Kiøbstæd. Den ligger meget got at see til. Har en smuk Postgaard, og imidlertid vi der biede paa friske Heste og Vogne, og drak Caffee, kom den agende Post fra Hamborg; Kl: 5 : kom vores Vogne, og da der var læsset paa blev Kl: 5½ og vi kjørde viidere; Kl: 6½ vare vi i Langstæde Kroe ½ Miil fra Altona, hvor vi holdt for at lade Hestene puste; et Øjeblik førend vi kom der til, havde en Postkarl styrtet sig i en Brønd, og druknet sig, der s. 127blev ingen Anstalter giordt til at faae [ham] til Liiv igien, endskiønt han strax blev taget op af Vandet. Kl: 7 vare vi i Altona, en overmande smuk Bye, brede Gader, men meget bakket; Comedie-Huuset, indrettet efter det hamborgske, men smukkere at see til, ligger ligefor Enden af Palmalje, en meget smuk Promenade 10), hvorfra der er den herligste Udsigt over Elven ind i det hanoverske. Comediehunset bruges ikke, uden ved siældne forefaldne høytidelige Leyligheder 11); — Endelig kom vi da ind i Hamborg. At sige ieg blev glad ved at see saa mange Rønner, og smalle Gader, ureene og bakkede, det var en usandhed, men derimod morede det mig meget, at see Indbyggernes Dristighed, og det Liiv der er i en frie Handels-Stad. Efter at have giordt alting klart paa Posthuuset, fulgte vi Lidsensbroderens Anviisning 12), der havde bestilt Værelse for os in der schwaren Adler hvor vi uden at blive flaaet, bleve overmaade got beværtede. Vi kom for silde Onsdag Aften til at see Comedie, og maatte sætte den Fornøyelse op til næste Aften, som gjorde mig meget out, da [de] just om Onsdagen havde havdt

Fiescho 13); Men loed derfor ikke Tiiden falde os lang, og siden hverken Repsen, eller Nattevaagen havde slidt paa os, spaserede vi endnu samme Aften omkring i Byen, og saae mange store, smukke beqvemt indrettede, men gammeldags Huufe. Vi besøgte ogsaa Jfr. Stien [Jungfernstieg] som er den smukkeste Promenade i Hamborg, siden de da ikke har Andre end den og Volden, men der mødte os ingen Eventyr.